

Nr 60.

Ankom till riksdagens kansli den 20 maj 1924 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om anslag till möjliggörande av exportkredit vid utförsel till baltiska staterna av svenska produkter.
(1:sta avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion nr 296 av herr *Lindgren* har hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1924—1925 till Kungl. Maj:ts förfogande ställa ett belopp av 10 miljoner kronor att användas till möjliggörande av exportkredit vid utförsel till baltiska staterna av svenska produkter, hälften för export av djur och utsäden samt andra jordbruksprodukter och hälften för export av lantbruksmaskiner och andra industrialster på sätt Kungl. Maj:t finner skäligt föreskriva.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, hänvisas till motionen.

Utskottet vill till en början erinra att åtgärder i den riktning motionären avser redan tidigare av statsmakterna vidtagits. Sålunda medgav 1920 års riksdag Kungl. Maj:t att ikläda svenska staten betalningsansvar dels till ett belopp av 10 miljoner kronor för varor som kunde komma att på kredit levereras till bland andra länder i Centraleuropa de baltiska staterna dels ock intill ytterligare 15 miljoner kronor för eventuella varuleveranser närmast till Tyskland och Ryssland. Sedan förstnämnda kreditgaranti 1921 med riksdagens medgivande ändrats till form av direkt anslag för kreditgivning och sedan genom nytt riksdagsbeslut 1922 direktiven för beviljandet av hjälpkrediter från nämnda anslag ytterligare modifierats har detsamma i verkligheten till väsentlig del kommit att erhålla karaktären av statsunderstöd dels för vissa svenska industrigrenar i nödläge för att därigenom bereda desamma möjlighet till erhållande av beställningar å varor för export, dels för jordbruket till möjliggörande av avsättning för avelsdjur och förädlad utsäde.

Enligt vad utskottet inhämtat, har Sveriges allmänna exportförening, Sveriges allmänna lantbrukssällskap och Sveriges industriförbund hos Kungl. Maj:t gjort framställning om anvisande av ett statsanslag av 25 miljoner kronor för finansiering av exportförsäljningar av jordbruks- och industriprodukter. I häröver avgivet infortrat utlåtande har kommerskollegium under erinran att den ovanberörda kreditgarantien å 15 miljoner kronor icke blivit effektiv och fortfarande torde stå till Kungl. Maj:ts disposition för de ändamål, vartill densamma avsetts, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen: *att* — med återkallande av för ovanberörda 1920 meddelade

beslut, varigenom Kungl. Maj:t bemyndigades att under vissa villkor ikläda svenska staten betalningsansvar intill belopp av högst 15 miljoner kronor för varor, som kunde komma att levereras till nödlidande länder — medgiva Kungl. Maj:t rätt att för undvikande av eljest hotande arbetslöshet inom vissa industrier, ävensom till stöd för möjliggörande av export av vissa jordbruksprodukter, i den ordning och enligt de grunder, som av Kungl. Maj:t bestämmas, *dels* bevilja lån intill belopp av tillhoppa högst 7,500,000 kronor, att utgå från statens fond av rusdrycksmedel för beredande av tillgång till hjälpkrediter med återbetalningstid av högst fem år vid export till länder i särskilt behov av sådan kredit, *dels ock* ikläda svenska staten betalningsansvar intill ett sammanlagt belopp av 7,500,000 kronor för dylika krediter, med rätt tillika att besluta, att utbetalningar, som kunna ifrågakomma på grund av sådant betalningsansvar, skola utgå från nämnda fond, *samt att* meddela riksbanken sådana direktiv, att statsgaranterade skuldförbindelser för beviljade exportkrediter må kunna av riksbanken belånas i sådana fall, där återbetalningstiden ej överstiger fem år.

För egen del håller utskottet i likhet med motionären före, att möjliggörandet av en ordnad export till de baltiska staterna är en angelägenhet, som förtjänar statsmakternas uppmärksamhet. Riksdagen har ock genom sina ovan omförmälda beslut ådagalagt sitt intresse för denna sak. Att såsom motionären föreslår redan för budgetåret 1924—1925 ställa ett ytterligare belopp av 10 miljoner kronor för ändamålet till Kungl. Maj:ts förfogande kan utskottet emellertid icke tillstyrka, helst som enligt vad utskottet inhämtat av det tidigare anvisade anslaget å 10 miljoner kronor till varukredit för närvarande återstå odisponerade 2,850,000 kronor, därvid dock är att märka att inneliggande ansökningar uppgå till sammanlagt 1,350,000 kronor. Härtill kommer att frågan genom ovannämnda framställning och kommerskollegii däröver avgivna utlåtande bragts under Kungl. Maj:ts prövning, därvid ock ett från motionärens förslag avvikande uppslag till frågans ordnande framkommit. Utskottet är emellertid förvissat, att Kungl. Maj:t med hänsyn till ärendets vikt icke skall underlåta att följa förhållandena å ifrågavarande område samt därest omständigheterna skulle därtill giva anledning förelägga riksdagen förslag i ämnet.

Utskottet.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att förevarande motion II: 296 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 19 maj 1924.

På jordbruksutskottets vägnar:

PAUL HELLSTRÖM.

Närvarande: se utlåtande nr 58.